No. 60. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag 11 Maart.

De GOUVERNEUR DER PROVINCIE *NOORD-BRABAND*, gelezen hebbende eene resolutie van het Ministerie van Financien, de dato 20 Februarij jl., N°. 79, betrekkelijk den vermenigvuldigden aanvoer van centen, en gerezene vermoedens wegens de wijze waarop die [illegible] bewerkstelligd wordt.

Op het [illegible] van den Heer Provincialen Inspecteur der Belastingen, heeft goedgevonden en verstaan:

ART. 1. ENZ.

ART. 2.

De heeren Ontvangers in dit Gewest, naar aanleiding der resolutie voornoemd, aan te schrijven, om wanneer hun eene te groote hoeveelheid, de Nederlandsche muntstempel dragende centen, mogt worden aangeboden, dezelve op grond van het Bepaalde bij art. 18, der Wet van den 28sten September 1816, (*Staatsblad N°. 50*), af te wijzen, houdende onder anderen: » dat niemand verpligt is, van hetgeen aan » hem voldaan moet worden, in koperen stukken, meer daarbij te ont» vangen, dan de waarde van éénen gulden," terwijl de invoer en dus ook het ontvangen van Belgische muntspecie, in 's Lands kas, bepaaldelijk verboden blijft.

En zal deze, voor zoo veel art. 2 aangaat, in het *Provinciaal Blad* worden geinsereerd, tot algemeene kennisneming en naleving door de betrokken Ontvangers, waartoe een genoegzaam aantal exemplaren, aan de Heeren Arrondissements-Inspecteurs van *'s Hertogenbosch*, *Breda* en *Eindhoven*, ter distributie zal worden gezonden, benevens een exemplaar aan ieder der Heeren Hoofd-Ambtenaren in dit Gewest geëxpedieerd, tot informatie.

De Gouverneur voornoemd,
B^on VAN DEN BOGAERDE.

F R A N K R IJ K

PARIJS, den 8sten Maart.

Nadat gisteren in de kamers van afgevaardigden ook de overige amendementen verworpen, en de beide artikelen der wet voor de scheiding van regtsbedeeling in zake van komplot, bij staan [illegible] 25 à 30 stemmen, werd, onder blijken van de grootste belangstelling en het meest gespannen ongeduld, overgegaan tot de geheime stemming, met zwarte en witte ballen, over het geheel der wet, die alzoo bevonden werd te zijn verworpen met eene meerderheid van slechts *twee* stemmen; hebbende er van de 420 opgekomen leden 209 *voor* en 211 *tegen* de voorgedragene wet gestemd. De uitwerking die de uitslag der stemming te weeg bragt en welke men gewis, na de stemming over de artikelen afzonderlijk, niet zoodanig had kunnen verwachten, was onbeschrijfelijk. De beweging in de kamer herinnerde aan de hevigste dagen der conventie; onder het geroep van *leve de Koning, leve het charter!* zwaaiden de leden der oppositie met hunne hoeden in het rond, handdrukken werden rondgedeeld, ja sommige leden omhelsden elkaêr, terwijl de houding van de vrienden van het ministerie en die van derzelver leden daartegenover een waar kontrast opleverde; dezelfde tooneelen zag men op de publieke tribunes herhaald.

De vrienden van het ministerie beweeren, dat wanneer enkele leden hunner partij waren opgekomen, de uitslag anders zoude zijn geweest; doch ook van de zijde der oppositie ontbraken sommige leden. Niet zonder reden meent men, dat het bestuur weinig deels schuldig is, even min aan den overdreven ijver van den heer *Jaubert*, die op het oogenblik dat het bewind den bijval der ambtenaren, leden van de kamer, noodig had, dezelve met bedreigingen komt verbitteren en vooringenomen, als aan de hevige artikelen, tegenwoordig dagelijks verschijnende in het ultra ministeriele blad *le Journal de Paris* van den heer *Fonfrède*. Gewis hebben beide tot dezen onverwachten uitslag medegewerkt, welke te meer treft, daar men dacht dat de wet met eene niet onaanmerkelijke meerderheid door zou gaan.

Het heeft eenige bevreemding gebaard, dat de heer *Guizot* in de geheele discussie het woord niet heeft gevoerd. Men meent te weten, dat hij tot verwijzing naar den krijgsraad van de zaken van gemengden aard overhelde, en dat hij, daar zijne meening bij zijne ambtgenooten geen bijval vond, aan deze de taak heeft overgelaten om de wet te verdedigen.

De oppositiebladen heffen natuurlijk een juichtoon aan. Het artikel door het *Journal des Debats* na de verwerping der wet geplaatst, is met beleid gesteld. Hij wil de kamer niet beschuldigen, noch op haar de verantwoordelijkheid van de gevolgen der verwerping doen neerkomen; hij laat aan anderen over, dit te doen en het kwaad te overdrijven, doelende daarmede op het *Journal de Paris*; hij wil liever de oorzaken van de verwerping der wet zoeken, om daaruit heilzame lessen te trekken. De heer *Jaubert* had eene rede vol scherpzinnigheid en vuur uitgesproken; de hartstogten waren ontwaakt en de wet was verworpen. Alhoewel het talent en het karakter van den genoemden spreker prijzende, verzekert hij, dat dit lid geheel naar zijne eigene meening en naar zijn onafhankelijk karakter spreekt en niet in 't minst de tolk van het ministerie is, zoo als sommige leden geloofden of veinsden te geloven; eene tweede oorzaak van de verwerping, was de toon, waarop zekere bladen met eene revolutionnaire woede de beginselen van orde en behoud predikten, waarover de meesten de schouders zouden ophalen, doch sommige lieden bevreesd werden; terwijl voorts de uitslag leeren kon, dat de meerderheid in de kamer zich om die bedreigingen weinig bekommerde; dat zij zich aan het juist midden hield, en bij de lofredenen die men op het woest geweld aanhief, toonen wilde, dat zij tot een constitutioneel en niet tot een militair gouvernement behoorde. Zoodan de kamer de ministeriele voordragt niet had aangenomen, moest men de oorzaak niet zoeken in eene stelselmatige oppositie; de rede van den heer *Jaubert* en de overdreven taal der drukpers hadden de wet doen verwerpen. Hevig daarentegen klinkt de toon van het *Journal de Paris*; het valt niet alleen de kamer aan maar berispt zelfs het gedrag der ministers: » Hoe, roept hij uit, de [illegible] te verklaren dat de militaire jurisdictie op burgers en militaire toegepast, eene schending van het charter is! hoe, de heeren *Guizot* en *Persil* bekrachtigen die verklaring door hun stilzwijgen en hunne stemuitbrenging. Wij vreezen niet te zeggen, dat de wet de doodsteek gekregen heeft door de woorden van den heer *Molé* en het stilzwijgen van den heer *Guizot*. Zij zijn beide even schuldig! »

De hevige toon van dit blad, die niemand kan behagen, doet intusschen denken, dat de heer *Fonfrède* niet lange de redactie meer zal in handen hebben.

Men heeft dadelijk na de verwerping der wet de kwestie opgeworpen, of het ministerie zoude aanblijven; doch het *Charte* heeft reeds gisteren avond allen twijfel deswege weggenomen, met te verklaren, dat het ministerie zich ter zake van de stemming niet zoude verwijderen. Het bestuur zegt hij, wilde de krijgstucht in het leger meerdere kracht verleenen en de herhaling van betreurenwaardige schandalen voorkomen; daar de door hetzelve voorgestelde maatregelen verworpen zijn, is het bestuur van de verantwoordelijkheid ontslagen. Ofschoon dan het ministerie vooreerst blijft, gelooft men, en ook ter beurze liep dit gerucht, dat men thans den maarschalk *Soult* in het bestuur als minister van oorlog zal zoeken te brengen, om onder zijn beheer de krijgstucht zoo veel mogelijk te stijven.

Een andere vraag, of de kamer zal ontbonden worden, is onzekerder; evenwel gelooft men ook dit niet. Het bestuur zou voornemens zijn, alvorens daartoe te komen, van de kamer eene wet van vertrouwen, door de aanvrage van geheime fondsen, af te vorderen.

— Men had gisteren avond uit voorzorg een deel der troepen in de kasernen geconsigneerd.

— Heden houdt de kamer zich bezig met een ontwerp tot aanvulling van ontbrekende gedeelten in het stelsel der groote wegen.

— De commissie der kamer belast met het ontwerp op den suiker, heeft haar rapport nog niet gereed, ten gevolge der bedenkingen van de beide partijen, de inlandsche of beetwortel-suiker fabrikanten, en de afgevaardigden der kolonien; vooral zou de classificatie van den suiker een punt van bezwaar hebben opgeleverd.

— Het *Charte* behelst een berigt dat de generaal *Bugeaud* last gekregen heeft, om bij zijne komst in Afrika naar het gedrag van twee officieren van het 62ste regiment onderzoek te doen, die eene protestatie tegen sommige gedeelten van het rapport des maarschalks *Clausel*, over den togt van Constantine, openbaar in de dagbladen hebben doen plaatsen.

— De *Moniteur* behelst eene ordonnantie, waarbij aan den hertog *van Caraman*, die vrijwillig den togt naar Constantine heeft bijgewoond, en vele gekwetste soldaten heeft bijgestaan, eene gouden eeremedaille wordt toegekend.

— Uit Madrid heeft men heden geene latere tijdingen. Uit Bayonne schrijft men van den 4den:

» Het ruwe weder vooral in de beide laatste dagen verhindert de operatien; de bergen zijn met sneeuw overdekt.

» De briefwisseling uit het karlistisch hoofdkwartier van Andoin, van den 2den gedagteekend, houden, dat de infant don *Sebastiaan* den 1sten dezer Lecumberrij met verschejdene bataillons heeft verlaten, zich op Villanueva, in de Borunda, rigtende.

» De christino's blijven geheel stil. Het is zeker dat het misverstand onder de generaals den geduchten gecombineerden aanval heeft [illegible], de geschikte gelegenheid is voorbij. *Evans* kan, zoo hij door den wind en het getede niet begunstigd wordt, niets uitvoeren. De gesteldheid is des te moeijelijker, daar de leveranciers te St. Sebastiaan geweigerd hebben nieuwe leverantien te doen, zoo zij geen geld op afrekening krijgen.

» De karlistische expeditie bestemd voor Kastilien, zal zich weldra in beweging stellen; zij zou omtrent 3000 man sterk zijn.

» *Gomes* is nog niet gevonnisd.

» *Saarsfield* heeft eene groote onvoorzigtigheid begaan door de linie van Arlegui, die thans door de karlisten bezet wordt, te ontblooten. De gemeenschap is daardoor afgebroken.

— De uitslag van de stemming in de kamer heeft de speculanten ter beurze niet weinig verschrikt. De 3 pCt. rente daalde gisteren avond bij Tortoni tot 79,30, en bleef heden op bijna dezelfde hoogte; de premien tegen het einde der maand waren intusschen vrij gezocht. — In de Spaansche fondsen gaat steeds weinig om, ook had men geene tijdingen. De notering was heden (8 *Maart*): 5 pCt. 107,90; 3 pCt. 79,20; Nap. renten 98,75; Portug. 3 pCt. 31⅝; Sp. Ardoin 26⅝; Passive 7¼; Differ. 11; Id. oude 8⅝; Rom. L. 102⅛.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den Maart.

Z. D. H. de landgraaf van Hessen is op zijne reis van Luxemburg naar Hamburg, alhier aangekomen.

— Uit Mainz schrijft dat de voorloopige concessie tot den aanbouw van een spoorweg van Mainz naar Frankfort van regerings-wege, onder dagteekening van den 25sten ll. is verleend geworden.

— De uitstelling der krooning des keizers van Oostenrijk als koning van het Lombardisch-Venetiaansch rijk is thans door een eigenhandig schrijven, des keizers aan den opperhofmeester, vorst *Colloredo* officieel bevestigd.

— In de zitting der beijersche stendenvergadering van den 1sten Maart, is door den finantie-minister het ontwerp voor de vierde finantiele periode, van 1837 en 38 tot 1842 en 43, voorgedragen. Volgens hetzelve zullen de jaarlijksche uitgaven voor dat tijdperk bedragen 29,986,009 fl.; de uitgaven 30,012,473 fl.

— De Moldavische [illegible] behelst de redevoering door den hospodar *Stourdza* bij de opening van den Moldavische landdag uitgesproken. Deselve luidt niet ongunstig. De schulden welke in 1834 nog 16 millioenen piasters bedroegen, zijn nagenoeg tot de helft verminderd; overal werd veel aangebouwd; het aantal doodvonnissen had slechts vijf bedragen, de helft minder dan een jaar te voren. De inrigtingen van policij en quarantaine hadden met zorg gewaakt. De hospodar hoopt dat de vergadering met wijsheid en eendragt zal beraadslagen, en spreekt in 't geheel niet van de geschillen die tusschen hem en de Bojaren gerezen zijn.

— Uit Konstantinopel wordt van den 8sten ll. geschreven dat het voorval tusschen den consul te Tripoli *Warrington* en den pacha aldaar, welke door den eersten bij een twist geweldig zou zijn bejegend, in de hoofdstad groot opzien baarde, en de Porte bij den britschen gezant op eene behoorlijke genoegdoening aandrong. Van de zaak der schooner *Vixen* hoorde men niet meer spreken.

— Te Weenen waren den 2den Maart genoteerd: 5 pCt. Met. 104⅝; 4 pCt. 100$\frac{1}{16}$; 3 pCt. 75⅜; Bankactien 1364½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 10den Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren (welke ten half elf ure werd geopend) bevond zich Z. Exc. de minister van finantien *ad interim* tegenwoordig. De heer *d'Escury van Heinenoord* gaf schriftelijk kennis, dat hij door ongesteldheid verhinderd werd de zitting bij te woren.

Aan de orde van den dag waren de drie aanhangige finantiele voordragten, als: 1°. nopens *de uitgifte van losrenten op een gedeelte der schuld, ten laste van de overzeesche bezittingen*; 2°. nopens *de voorziening in de volle rentebetaling der nationale schuld* over 1837, en 3°. nopens *het toestaan van buitengewone uitgaven voor 1837*.

Nadat de beraadslagingen geopend waren met het besluit, om over de voordragten niet elk afzonderlijk, maar, om derzelver verband, gezamenlijk te raadplegen, voerden *zeventien* redenaren daarover het woord, en wel:

Wat de *eerste* voordragt betreft: daartegen spraken de heeren *van Rappard*, *Verwey-Mejan*, *van Nagell*, *de Bordes*, *Romme*, *Kniphorst* en *Luyben*. De voornaamste bedenkingen daartegen waren, dat door de vermenging van dezen maatregel met den grooten finantielen maatregel des vorigen jaars, verwarring en onduidelijkheid zouden geboren worden; en dat er geene zekerheid bestond dat de 24 millioenen losrenten zullen kunnen geplaatst worden tegen eenen koers, waardoor het verlies, op het kapitaal te lijden, niet te aanzienlijk zal worden. De heer *Verwey-Mejan* trad in breedvoerige ontwikkelingen over deze voordragt; hij begon met te zeggen dat én den tijd, waarin, èn de grondwettige instellingen, waaronder wij leven, de openlijke behandeling der hoogste belangen des lands medebragt; dat er echter twee onderwerpen zijn, bij welker behandeling elk woord moet getoetst, elke uitdrukking moet gewogen worden, te weten: de zaken van finantien, wanneer leeningen worden aangegaan en de zaken van uitwendige staatkunde, bij hangende negotiatien. Een enkel onvoorzigtig woord kan daar meer bederven dan de schoonste redevoering kan herstellen. Hij achtte dan ook behoedzaamheid aan waarheid gepaard een voornamen pligt. Hij meende dat de wet van April 1836 in geen gelukkig oogenblik was tot stand gekomen, [illegible] hadden zich daartegen zwarigheden opgedaan, [illegible] der invloed op den maatregel waren gebleven. De spreker merkte aan, dat steeds de schuld ten laste der overzeesche bezittingen was aangegaan, zonder eenige erkenning of toestemming van de zijde der kolonie zelve; dat er steeds zwarigheden bestaan tegen eene gegarandeerde leening; dat de ondervinding had geleerd, hoe min meestal dergelijken waarborg beteekende, en b. v. eene guarantie ten behoeve van Oost-Indische schuld, in vroeger tijd weinig had gebaat; dat zekerheid op het papier luttel waard is, zoolang geene dwangmiddelen tegen den nalatigen schuldenaar kunnen worden aangewend; dat inmiddels de wet van 1836 eene goede zijde had, die bij velen zeer veel gewogen heeft, namelijk, het met gemeen overleg vastzetten van een gedeelte der inkomsten van onze Oost-Indische bezittingen en het, zoo doende, aanvankelijk terugkeeren tot het grondwettig beginsel, dat de volkplantingen het eigendom van den staat zijn, en dus over derzelver baten ten behoeve van het moederland, zonder toestemming der Staten-Generaal, niet mag worden beschikt. In den loop zijner rede, zeide de spreker, dat de dagen voorbij waren, waarin de kapitalist met gretigheid naar gelegenheid zocht om rente zijner kapitalen te verkrijgen, en waarin hij eene gevaarlijke plaatsing boven het geheel renteloos laten van zijne gelden verkoos. » Eenmaal, merkte de spreker aan, konde de verkooper van eenig staatspapier de wet stellen, thans doet het de kooper." Hij noemde dit eene geldaristocratie, die oppermagtig over aanneming of verwerping van finantiele voordragten sprak. Men mogt daartegen redeneren; het was eene redenering in de lucht; de beurs is thans hetgeen eenmaal geestelijkheid of adel waren geweest; de spreker beoordeelde [illegible] vermeldde slechts het feit. Hij noemde geene beurs van deze of gene stad, maar het geldwezen in het algemeen, waarbij Londen, Parijs en Weenen een wereldburgerschap daarstellen, hetwelk zich in rijzing of daling der effecten oplost.

De heeren *Frets*, *Beelaerts*, *van Blokland*, *van Swinderen*, *Op den Hooff*, *Rengers* en *Backer* hebben voor deze voordragt gesproken; gemeend, dat dezelve geene vermenging wet, maar een noodzakelijk uitvloeisel van de wet des vorigen jaars was. De tweede genoemde redenaar weersprak het, dat in vroegeren tijd eenig deel van gewaarborgde Oost-Indische schuld zou zijn te loor gegaan; en vond het zeggen, dat men eerst de toestemming van de O. I. bezittingen tot het aangaan van eenige schuld, daarop klevende, zou moeten vragen, lijnregt in strijd met de beschouwing, dat die bezittingen het eigendom van den staat zijn. Dit sloot toch van zelve de vrije behandeling van derzelver geldmiddelen door de takken van wetgeving des rijks in.

Wat de *tweede* voordragt aanbelangt, de heeren *van Dam van Isselt*, *Romme* en *Luyben* spraken er tegen op de bekende gronden, dat Nederland niet gehouden is voor de betaling van het zoogenaamd Belgisch aandeel der schuld te zorgen.

De andere vorengemelde sprekers verdedigden andermaal de voordragt, hetzij omdat zij die [illegible] tot handhaving van 's lands krediet, ter verligting van schokken voor zoo talrijke gestichten van liefdadigheid als in ons Vaderland bestaan, en uit hoofde van de zwarigheid der splitsing van de schuld; hetzij omdat zij de volle rentebetaling aanmerkten als regtens aan Nederland toekomende dat men het koningrijk Belgie nog niet dan feitelijk bestaande kende. In eerstgemelden zin spraken vooral de heeren *van Swinderen*, *Op den Hooff*; in laatstgemelden de heer *Beelaerts*.

Wat eindelijk de *derde* voordragt betreft, ten voordeele daarvan lieten zich hooren de heeren: *van Rappard*, *Verwey-Mejan*, *van Swinderen*, *Junius van Hemert*, *Frets*, *de Bordes* en *Beelaerts*. Deselve meenden, dat hoe wenschelijk de wegvalling of vermindering der buitengewone uitgaven mogt zijn, de tegenwoordige staat van zaken nog altijd ongewone krachtontwikkeling vorderde; zij verklaarden dat de in comité-generaal ontvangene vertrouwelijke mededeelingen de overtuiging hadden opgewekt, dat het buiten het bereik der hooge regering was om den provisionelen toestand te doen ophouden enz. De heeren *van Dam*, *van Nagell*, *Op den Hooff*, *Rengers*, *Kniphorst*, *Vijfhuis*, *Luyben* en *Repelaer* spraken tegen de voordragt, vooral op grond, dat het belang des lands eischte, dat men zich nu, daar er geen dringend gevaar

bestond, geene te zware offers zou opleggen, die later, onverhoopt, bij dringende omstandigheden zouden kunnen worden aangewend. De heer *van Dam* zag, langs den tegenwoordigen weg voortgaande, de toekomst somber in, en meende het voor genoeg bewezen dat men de buitengewone inspanning niet zou kunnen volhouden. Hij eerbiedigde het christelijk gevoel, dat troost en redding verwacht van omhoog, doch kon zich, bij de beoordeeling van deze voordragt, door geen gemoedelijk wijzen op de Voorzienigheid laten gerust stellen; hij meende dat men, zoo lang men nog vrij handelen kon, de spreuk: *Help u zelven, en God zal u helpen!* indachtig moest zijn.

De heer *Luyben* sprak over de nadeelen en schade die de inwoners der vestingen op de grenzen leden, door onder water zettingen, als een gevolg van de krachtsinspanning.

De heer *op den Hooff*, heeft mede in het bijzonder overwogen, of het voortdurend verstrekken van de buitengewone uitgaven van oorlog, op de tegenwoordige hoogte wel raadzaam was? Hij erkende dat het onmogelijk was in eens tot den staat van vrede terug te keeren; maar hij vond tevens dat men langzamerhand de buitengewone krachtsontwikkelingen moest inkrimpen, juist om op den duur in de staatsbehoeften, en, bij onverhoopte dreigende gebeurtenissen, in de dan gebiedend geëischte uitgaven te voorzien. Hij achtte de tegenwoordige staat van zaken niet dreigend tegen ons; en vroeg, wat men, ingeval van eenen onverhoopten oorlog meer aan lasten zou kunnen dragen dan thans, bij den tweeslachtigen staat tusschen oorlog en vrede? Het was toch waarlijk niet waarschijnlijk dat wij door de Belgen aangevallen wierden, maar dat onze regering het voornemen had om Belgie met de wapenen te [illegible]. Belgie had zelfs geen belang ons aan te vallen. Zou het zijn om zich van ons gebied meester te maken? Maar het bezat reeds half Limburg boven hetgeen de traktaten aan hetzelve toewezen. En wat had Nederland daartegen? De kleine sterkten van Lillo en Liefkenshoek. Belgie was thans feitelijk: ontlast van de rente-betaling, zag de Schelde vrij, dagelijks door meerder schepen bezocht, en voerde onder vreemde vlaggen zijne voortbrengselen tot in ons midden; zou het iets beter door de wapenen kunnen erlangen? En zoo onze regering daartoe de toevlugt nam (hetgeen zij thans volgens de overeenkomst van 1833 niet doen mag), dan zou zij het zeker alleen doen met het doel, waarmede zij in 1831 Belgie introg, een doel, niet, gelijk een minister zich in de kamer laatstelijk had laten ontvallen, »om opstandelingen, die in hunnen afval volhouden, te bedwingen," maar om eene regtvaardige schikking te erlangen, welk laatste doel werd vermeld in de proclamatie van [illegible] Kroonprins, toen hij aan het hoofd der Nederlandsche legerscharen Belgie introg. De spreker meende dan, dat, nu er geen vrees bestond voor aanval, noch voornemens om aan te vallen, dat men de bron niet nutteloos moest uitputten, welke de Voorzienigheid ons, ter laving geschonken had, en derhalve de gelden uit onze volkplantingen tot uitdelging van schuld, tot aanvulling van gewone behoeften, moest doen trekken.

De heer *Beelaerts* heeft inzonderheid aangedrongen, dat het hoogst gevaarlijk zou zijn, onze krachts-ontwikkeling te bekrimpen, terwijl het meerendeel van Europa door woeling en onrust geteisterd wordt, terwijl van één welgeslaagd schot, van één sluipmoord, het bestaan van regeringen en stelsels kan afhangen; terwijl men in Belgie de voordragten voor krijgsinspanning aldaar hoort aanprijzen, niet slechts om zich tegen Nederland te verweren, maar ook, des noodig, om Nederland op deszelfs grondgebied te bespringen." Hij althans durfde de aansprakelijkheid voor de weigering der aangevraagde oorlogsbehoeften om deze redenen niet op zich te nemen. De heer *Frets* heeft in denzelfden zin gesproken, en gezegd, dat het geheim wegens het verhandelde in de vergadering met gesloten deuren was opgelegd, doch dat het voor geen Nederlander een geheim was, dat het behoud des Vaderlands afhing van *de eendragt*.

Nog verscheiden redenaars ingeschreven, en de tijd reeds verloopen zijnde (het was 4 ure), zoo werd het vervolg der beraadslagingen bepaald op des avonds, ten zeven ure.

— In de zitting van de Tweede kamer der Staten-Generaal van gisteren avond, zijn de beraadslagingen over de drie ontwerpen van wet voortgezet, en zijn dezelve door Z. Exc. den Minister van Financien *ad interim* te zijn verdedigd, *aangenomen* als:

1°. Dat betrekkelijk de domein-losrenten, met eene meerderheid van 37 tegen 14 stemmen; 2°. dat nopens de volle rente-betaling in 1834, met 41 tegen 10 stemmen; en 3°. dat betrekkelijk de oorlogs-credieten met 31 tegen 20 stemmen. De vergadering is tot den 18 April aanstaanden gescheiden.

— Door Z. M. is tot rector magnificus der Utrechtsche Hoogeschool voor het volgend Akademiejaar benoemd, de hoogleeraar *L. G. Visscher.*

Bij de belgische vertegenwoordigers heeft eergisteren de oorlogminister een nieuw voorloopig crediet van een millioen fr. aangevraagd. De kamer heeft vervolgens de beraadslagingen van het budget van oorlog hervat.

De Senaat heeft de begrooting van het departement der buitenlandsche zaken en dat van marine behandeld. De heer *Cassiers* heeft bij die gelegenheid de aandacht op nieuw op de noodzakelijkheid eener krijgsmarine ingeroepen, tot bescherming der koopvaardersl en eerbiediging van de vlag; doch de minister deed hem opmerken, dat de zaak een moeijelijk punt was; dat wat de vlag betrof Belgie door Holland niet erkend zijnde, in eene geheel bijzondere betrekking was geplaatst, en natuurlijk eene onzijdige vlag moest aannemen, om in de Hollandsche vaarwateren te komen.

Ten Antwerpsche beurs waren de Spaansche fondsen gisteren iets williger, hetgeen men toeschreef aan de behoefte naar stukken à kontant tegen de likwidatie van morgen. De notering was gisteren (9 *Maart*): Belg. $100\frac{1}{2}$; O. Metall. $103\frac{3}{4}$; Spanje Ardoin $24\frac{7}{8}$, $24\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$; Defered $8\frac{3}{4}$; Nap. renten 92; B. Tavolière $59\frac{1}{2}$; Sicil. $92\frac{1}{2}$; Rom. L. 101; Id. te Antw. 98; Braz. $85\frac{1}{4}$. — Wisselkoers op Amsterd. en Rott. $\frac{1}{8}$ pCt. premie.

De Londensche berigten tot den 7den houden, dat in het hoogerhuis des avonds te voren de bill betrekkelijk de municipale korporatien ten tweede male is gelezen. — Bij het lagerhuis was niets dan van plaatselijk belang voorgevallen. — Zaturdag ll. had de markies *van Landsdowne* een luisterrijk diner gegeven, waarbij een groot aantal aanzienlijke personen, waaronder de Nederlandsche gezant en deszelfs gemalin tegenwoordig waren. — Den 6den is sir *C. Vaughan* van Douvres naar Konstantinopel onder zeil gegaan ten einde den britschen gezant aldaar, lord *Ponsonby*, tijdelijk te vervangen. — Ter Londensche beurs van den 7den waren genoteerd: 3 pCt. geconsl. $89\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$; Ned. 2 pCt. $53\frac{1}{4}$; dito 5 pCt. $103\frac{5}{8}$ Spanje Ardoin 25; Uitgest. $10\frac{3}{4}$, 11; Passive $6\frac{7}{8}$, $7\frac{1}{8}$; Portugal 3 pCt. $31\frac{3}{4}$; Braz. 86.

DE SPEELHUIZEN TE LONDEN.

(*Vervolg van No. 54*)

De toegang tot dit speelhuis staat tot 's morgens twee ure open, en tot dat oogenblik toe kan men beginnen met spelen; maar dan ook wordt de deur gesloten en niemand meer binnen gelaten. Daarom echter behoeven zij, die zich reeds in hetzelve bevinden, hun spel niet te staken; zij kunnen hiermede voortgaan, zoo lang het hun behaagt. Velen blijven er tot vier of vijf ure, en in de maand Augustus laatstleden bleven er verscheidene spelers tot 8 ure aan de tafel zitten.

Op alle tafels in de zalen voor de hazardspelen is aan de eene zijde de *odds for*, en aan de andere *odds against* op het groene kleed geborduurd. Bij *Crockford* worden er aanzienlijke sommen bij het kaartspel gewaagd; maar de meeste en grootste verliezen hebben bij het spel met dobbelsteenen *à la française* plaats. Daar worden de nieuwelingen in der daad geplukt. De voorname bemoeijing der *Grieken* bestaat dan ook daarin, dat zij hunne slagtoffers zoeken te bewegen om de kaarten voor de dobbelsteenen te verwisselen, waardoor de zaak soms binnen een paar uren beslist is. Doorgaans zijn de inzetten zoo hoog, dat twee of drie worpen dikwijls genoeg zijn om den speler tot den bedelstaf te brengen. Jonge losbollen van adellijke afkomst verliezen soms bij *Crockford* in een enkelen nacht zulke grove sommen dat men het naauwelijks gelooven kan. Zeven jaar is het geleden, dat een speler in weinige uren 1,500,000 fr. verloor, met inzetten van 250,000 fr. elk; en 't is naauwelijks drie jaar geleden, dat een edele lord, kleinzoon van een ouden, eerwaardigen graaf, 750,000 fr. in éénen nacht verloor. De winner was een marquis, een speler van beroep, die zoo als men zeide deel aan de bank had. Verliezen van 150, 200, 250 duizend franken in éénen nacht vallen niet zelden voor, als een nieuweling in het net verstrikt wordt.

Het Crockfordsche speelhuis onderscheidt zich door eene bijzonderheid van de andere speelhuizen; namelijk, dat de leden van de club en al degenen die door hen worden geïntroduceerd, nooit anders dan tegen het huis of de bank spelen. Die bepaling betreft echter alleen de hazardspelen; met de kaarten kunnen zij naar verkiezing spelen, of tegen elkaar, of tegen de bank. Door het huis of de bank, verstaat men meester *Crockford*; maar deze wordt altijd vertegenwoordigd door den inspecteur of door een anderen vriend, want hij zelf neemt nooit een kaart, noch een dobbelsteen ter hand; zijne zaak is uitsluitend om den uitslag van het spel na te gaan en over de betalingen te waken, en dit geeft hem de handen reeds vol werk. Het is een grondregel der club, dat twee leden van dezelve, of twee vreemdelingen bij het hazardspel niet tegen elkaar mogen spelen, opdat de vriendschap die tusschen hen bestaat, of die men tusschen hen vooronderstelt te staan, niet door het van elkaar winnen van geldsommen zou gekwetst worden; daarenboven als men zoowel in het openbaar als in het geheim vertelde, dat op den marquis A. het vermogen van om eene lord B. bij het spel was overgegaan, dan zou dit een verkeerden indruk kunnen maken. Die overwegingen hebben tot het besluit geleid inrigting daar te stellen waarvan de leden altijd het gemak zouden hebben van tegen den eigenaar te spelen, die niet met hen in maatschappelijken rang gelijk zou staan, en een eenvoudig *homme d'affaires* zou zijn, die zij naar believen konden plukken. Wijlen de hertog van York en een zekere markies zijn het eerst op dit denkbeeld gekomen, en een van beiden althans moet in het geheim in deze zaak betrokken zijn geweest en aan *Crockford*, die destijds te arm was om voor de bank te kunnen instaan, omstreeks drie millioen franken hebben voorgeschoten. Voor het tegenwoordige moet *Crockford* de eenige en algeheele eigenaar zijn. Als het waar is wat men zegt, dan zou een voornaam personnadje, bij deze onderneming belang hebbende, van tijd tot tijd, bijna vier millioen te zijnen voordeele daaruit getrokken hebben. Thans heeft *Crockford* geen steun meer noodig, en iemand die men voor wel onderrigt kan houden, heeft mij verzekerd dat hij tegenwoordig een vermogen van 8,000,000 fr. bezit. Wat hier van zij, dit is waar dat zijne bank nooit gesprongen is. Zijn inspecteur of *croupier*, of een ander van zijne beproefde vrienden, staan altijd gereed om elke voorstel aan te nemen, in welk spel ook en hoe hoog de inzet ook zij. Als een man van rang, wiens vermogen een genoegzame waarborg aanbiedt, een inzet van twee of drie millioen wil wagen, dan wordt zijn voorstel dadelijk door meester *Crockford* aangenomen.

De winst van *Crockford* is op zekere tijdstippen des jaars zeer

aanzienlijk, vooral omdat er zich vele wisselvalligheden voor 't eerst aan het spel wagen. In een der laatstverloopen jaren beliep de zuivere winst van dit etablissement boven de 2,500,000 fr., na aftrek van de kosten, die omstreeks 25,000 fr. 's weeks beloopen. Waar is het, dat een der voorname bedienden, op nieuwjaarsdag van 1836, een geschenk van 2500 fr. ontving. Volgens de verzekering van een ooggetuige, heeft er in éénen nacht van het laatste speelsaizoen, van het begin tot aan het einde, dat is binnen acht uren tijds omstreeks, eene fondsbeweging van 25 millioen franken plaats gehad. In het eerste oogenblik moet dit ongelooflijk toeschijnen; maar als men bedenkt dat het getal spelers toen zeer groot was, en dat er veel jonge lieden waren die pas een aanzienlijk vermogen hadden geërfd en niet zelden zetten van 250,000 fr. deden, dan zal het minder overdreven voorkomen.

Behalve dat *Crockford* kansen heeft als gewoon speler, zoo heeft hij er nog eene tegen hen die met hem spelen, en die men de kans *voor het huis* noemt, en tot tegemoetkoming in de kosten van zulk eene groote inrigting moet strekken. De kansen, (die in de taal der spelers *points* geheeten worden) in het voordeel van het huis, verschillen naar gelang van de spellen; maar zij zijn altijd vrij belangrijk. Bij het dobbelsteenen-spel *à la française*, bij voorbeeld zijn zij vijf ten honderd van elken inzet, of honderd ten honderd in het uur; dat is te zeggen, dat, wanneer de speler geregeld een inzet van 12,000 fr. doet, er na verloop van een uur 12,000 fr. aan regten voor het huis door hem moeten worden betaald, zonder dat hij de minste kans heeft om daarvoor iets terug te winnen. Men telt meestal vijf speeluren in een nacht, en zes speelnachten in eene week, en het etablissement wint wekelijks omstreeks 360,000 fr.; in een saizoen van zes maanden (en zoo lang duurt de groote toevloed wel) vloeit dus, uit die bron alleen, de ongehoorde som van 4,500,000 fr. in de kas van *Crockford*. Deze berekening rust echter op de veronderstelling dat de bank steeds de winnende partij zij; doch, op eenige zeldzame uitzonderingen na, is dit ook werkelijk zoo. Maar, aangenomen eens dat het spel gelijk staat, en dat geen der partijen wint, dan heeft het huis toch de bijzondere *points* in zijn voordeel, hetgeen de helft der gezegde som uitmaakt. *Crockford* gaart dus in zes maanden 2,250,000 fr. bijeen. Ik bedoel niet te zeggen dat dit alles geen zuivere winst is; want er worden omstreeks 800,000 fr. voor de buitengewone kosten der inrigting vereischt, zonder nog de zoogenaamde *douceurs* te rekenen die hij aan de in zijne dienst staande *gieken* moet geven, alsmede de verliezen die hij van tijd tot tijd in voorschotten lijdt, die hem niet teruggegeven worden, enz.

Velen denken dat men de belangwekkendste bijzonderheden omtrent de hartstogtelijkheid der engelsche aristocratie voor het spel hiervan zou hebben, als men een oog in de boeken van *Crockford* kon slaan; maar dit is eene dwaling, want die boeken behelzen niets dan verbloemde namen, of de *nicknames* der armen van hen die verliezen of winnen. Zoolang een uitvaard speler niet tot het besluit komt, om een werk uit te geven als de *Confessions van Rousseau*, zoo lang zal men ook daaromtrent van jaren inlichtingen vertrekken blijven; maar zoo hij het mogt doen, dan voorspel ik aan zijn boek een debiet dat grooter zijn zal dan sedert jaren eenig ander werk gehad heeft.

Zoo als ik reeds gezegd heb, bezigt *Crockford* menschen in zijne dienst die jonge lieden zonder ervaring in zijn huis weten te lokken. Dikwijls evenwel bezigt hij die wezens ook in andere speelhuizen, verstrekt hun alsdan zoo veel geld als zij noodig hebben en geeft hun een aandeel in de winst. Op die wijze geraakt men ligtelijk in het denkbeeld dat die menschen voor hunne eigene rekening spelen, en zoo bereikt *Crockford* zijn doel. Als, door sterfgeval, of op eenandere wijze, iemand in het bezit van een groot vermogen komt, of hem eene erfenis te wachten staat, dan wordt hij door de *gieken* van *Crockford* niet uit het oog verloren. Somtijds volgen zij hem jaren achteraan op elke zijner schreden, voor dat zij hem in hun strik hebben. Sedert lang heeft geen jong edelman bij zijne intrede in de wereld, zoo zeer den geest van *Crockford* vermaakt, als de rijke hertog van *Buccleuch*. Er werd geen middel verzuimd om hem in den afgrond van de St. James-straat te storten; maar alles was vruchteloos. Zijne vermaken waren van een te verschillenden aard; dan eens speurde hij oude boeken op, dan eens viel zijn smaak op antieke vazen, en andere zaken, dan weder op fraaije meubelen. Die alles heeft weinig in bedenking de bevrediging van zulke neigingen kunnen zijne hartstogt niet geheel helpen, als hij zich slechts van het spel blijft onthouden, een paar weken in het salon der *hazardspelen* van *Crockford* staan dan hem ontwijfelbaar in het verderf storten.

Toen het huis van *Crockford* werd gevestigd, noodigde men de leden der voornaamste clubs uit, om de statuten van het nieuwe speelhuis die wij hierboven hebben doen kennen, goed te keuren, en om leden te lokken, verklaarde men dat de toelating *zonder ballotage*, op de gewone storting van 300 fr. bij de intrede en 250 fr. jaarlijksche bijdrage, zoude geschieden. Na verloop van tijd blijkelijk de geheele aristocratie zich inschrijven. Hij die den staat van het vermogen der nog levende leden kende, zou die er de geschiedenis van zoo menig verhaal zou een der belangrijkste, maar droevigste bladzijden van de geschiedenis der adel kunnen vullen. Hoe velen zijn er die, ten gevolge van het spel, geheel tijden, na dat zij een kolossaal vermogen hebben bezeten, ervaren hunne ellende, op het vaste land, of in hun vaderland aan gezicht voortvoeren. Hoe velen hebben hunne toevlugt niet tot een zelfmoord genomen! Hoe velen zijn door het verdriet ten grave gesleept! Het zou niet mogelijk zijn al, des rampen op te sommen, die zij aan hunne geslachten, aan hunne huisgezinnen berokkend hebben.

Om het publiek te verblinden omtrent hetgeen bij *Crockford* voorvalt en de onervarenen niet af te schrikken, is er, van de oprigting af, een raad van beheer, uit edellieden zamengesteld, even als die in al de overige clubs bestaat. Maar dit is louter vertoon; de taak van dien raad bepaalt zich bij de beheering van de lees- en conversatie-*salons*; wat het vertrek voor de hazardspelen betreft, daarop oefenen zij evenmin eenig gezag uit als een der bedienden van *Crockford* op den keizer van Marokko; zij durven er zich zelfs niet te vertoonen, als zij geen lust hebben om de dobbelsteenen aan te raken. *Crockford* heerscht daar als een alleenheerscher, en laat daartoe of sluit daar buiten wie hem goeddunkt; totdat laatste gaat hij niet over dan ten opzigte van een armen slokker, die tot op het lijf is uitgekleed! Zoodra zulk een slagtoffer, volgens den gebruikelijken kunstterm, al zijn geld en goed *geplaatst* heeft, onttrekken de bedienden aan hetzelve hunne zorgen en oplettendheid, en men heeft hun geen tweemalen te zeggen, zulk een ongelukkige de deur te wijzen, als hij, zoo als van tijd tot tijd gebeurt, onnoozel genoeg is om den drempel van dit huis weer te overschrijden. *(Het vervolg hierna.)*

170ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

15de Trekking. Nos. 13905 en 21950, ieder een prijs van *f* 1000.
16de —— No. 1609, een premie van *f* [illegible]

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (9 *Maart*) was de notering der fondsen als volgt: Werkel. Schuld 2½ pCt. 53,5[illegible]; dito 5 pCt. 100[illegible], [illegible]; Kansb. *f* 22[illegible]; Amort.-Synd. 4½ pCt. 9[illegible]; Handelm. 18[illegible], [illegible]; O. I. 4 pCt. 89[illegible]; Ard. van 85 £, [illegible]; dito Coup. 44, [illegible]; Pass. 7⅝; Metall. 5 pCt. 99⅞; Colomb. 20[illegible]; Eng. bl. gr. 23½.

*** Er is sedert 10 Februarij jl. VERMIST, een PAKJE BOEKEN, in grauw papier, geadresseerd aan den Heer ZOUTMAAT VORSTMAN, Boekhandelaar te *Bergen-op-Zoom*. Degeen welke hieromtrent inlichting kan geven en het pakje aan de Uitgevers dezer terug bezorgen, zal eene billijke belooning ontvangen.

*** Er zijn te bekomen tegen billijke prijzen 6000 ongekloofde OUDE PANNEN, IJzeren gegoten ROOSTERS van twee Brouwketels of Stookerijen, 160,000 goede OUDE STEEN, een partij ANKERS en eene partij BREEK- en TIMMERHOUT, een dubbelde POMP en nog een extra schoone MELENDE POMP, die op beganen grond gesteld wordt en brengt het water tot ruim 100 voet hoogte, en in alle vertrekken water gevende. Brieven *franko*.

JOH. MARIJNEN,
Karnemelkstraat te Breda.

Pensionaat van Jonge Jufvrouwen,

te Borgerhout bij Antwerpen, onder bestuur van de

GEZUSTERS LOIRE.

Behalve godsdienst en zedekunde, deze noodzakelijke grondslagen van alle opvoeding, wordt onderwijs gegeven in de Fransche taal naar de beginselen der beste taalkundigen; in de Aardrijkskunde, Oude en Nieuwe Geschiedenis, Mythologie, Rekenkunde en Italiaansch Boekhouden. De zusters LOIRE worden in het laatstgenoemd gedeelte van het onderwijs bijgestaan door haren Vader, Leeraar in den Handel en de Wiskundige Wetenschappen.

De goede naam welke de bestierderessen van dit Gesticht genieten, moet vertrouwen inboezemen aan allen, wie haar met de opvoeding hunner Dochters zouden willen belasten.

*** Het DIJKBESTUUR van den *Royalen Polder*, gelegen onder de *Zwaluwe*, *Zevenbergen* en *Moerdijk* zal van morgen, aan de minstaannemenden, op Donderdag den 16den Maart 1837, des voormiddags ten [illegible] ten huize van ARIE SIMONS, op den *Buiten-Hoogdijk*, te

BESTEDEN:

Het DIGTEN van een GEVALLEN GRONDGAT, in den ZEEDIJK, van den *Royalen Polder*, nabij het Dorp van de *Lage Zwaluwe*. Informatie te bekomen bij den Opzigter DUBBELMER te *Lage Zwaluwe*.

Besteding van Aardwerk,

ONDER NUMANSDORP, (GEZEGD DE BULLENSLUIS),

Op Dingsdag den 14den Maart 1837, voormiddags ten [illegible] ure, [illegible] het DEMPEN van een SLUISGAT en belangrijke HERSTELLINGEN der ZEEBRAKEN, langs de Buitengronden van *Groote Heer*, waaronder een gedeelte KRIJWERK is, waarvan daags voor de Besteding aanwijzing zal geschieden, en de Besteding een aanvang nemen op de *Kop van het Hooge-zand* onder *Numansdorp* voornoemd.

Zegt het voort.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.